

Statenvoorstel nr. 2020/1103672

Initiatiefvoorstel Recht op burgeramendement

Datum
28-10-2020

Inlichtingen bij
Wybren Bakker
Tel.: 06-48788744
Mail: w.bakker@overijssel.nl

Aan de Provinciale Staten

Onderwerp

Verordening Burgeramendement: Het recht op burgeramendement

Bijlage:

I. Ontwerpbesluit (bijgevoegd)

Samenvatting van het voorgestelde besluit

Het voorstel betreft het tot stand brengen van een aanvullende mogelijkheid voor inwoners om invloed uit te oefenen op specifieke besluiten die in Provinciale Staten worden genomen. In de aanbiedingsbrief worden de argumenten voor de bijgaande verordening toegelicht. De verordening laat bij invoering de representatieve democratie geheel in stand.

Aanleiding

De beleidsinzet van de Provincie Overijssel is om aan alle inwoners de ruimte te geven om mee te doen. Dat is niet voorbehouden aan een specifieke groep. Dat geldt voor iedereen en bij elk beleidsthema. Het ondersteunen van initiatieven zonder vooraf al vastgelegde regels en structuren past bij een proactieve provincie die participatie serieus neemt. Naast deze vernieuwende beleidsinzet is het ook nodig aan inwoners zoveel mogelijk formele instrumenten beschikbaar te stellen om in de democratie mee te kunnen doen. Het recht van burgeramendement verrijkt deze mogelijkheden.

Mensen voelen zich soms zo betrokken bij een bepaald onderwerp dat zij volksvertegenwoordigers rechtstreeks benaderen met hun ideeën. Bijvoorbeeld door het gesprek aan te gaan, een petitie in te dienen of gebruik te maken van het inspraakrecht. Toch is dat niet altijd voldoende: de inspraak is niet altijd gekoppeld aan een duidelijk vervolg of het geeft niet de ruimte voor de gewenste nuance. Dat geldt ook voor het referendum, waarbij mensen alleen maar ja of nee kunnen zeggen.

Overwegingen

Meer invloed van inwoners

Het recht op burgeramendement geeft elke inwoner de kans om inhoudelijk betrokken te raken en zijn/haar invloed uit te oefenen. Een burgeramendement kan worden ingediend als een aantal mensen gelijk aan 5% van de kiesdeler¹ zijn handtekening zet onder het amendement. Zo heeft het burgeramendement democratische legitimiteit, maar blijft het ook uitvoerbaar om in korte tijd het aantal handtekeningen te behalen. Een burgeramendement kan alleen ingediend worden op een statenvoorstel dat (binnenkort) behandeld wordt in Provinciale Staten en daarmee geschikt is voor een amendement. Het recht op burgeramendement vergroot de betrokkenheid bij de besluitvorming.

---

¹ van de laatst gehouden verkiezingen voor Provinciale Staten

Versterking representatieve democratie

Het instrument is een versterking van de representatieve democratie, zonder dat het de helderheid van de besluitvorming aantast. Provinciale Staten houden de democratische bevoegdheid om een besluit te nemen, maar inwoners hebben een serieuze kans om invloed uit te oefenen op thema's die zij belangrijk vinden. Een wijzigingsvoorstel dat via deze weg door de volksvertegenwoordiging behandeld moet worden heeft gewicht en is duidelijk ingebed in een bestaand politiek proces. Daarmee wordt beter gebruik gemaakt van de expertise die in de provincie aanwezig is en geeft het inwoners een instrument om Provinciale Staten een duidelijke uitspraak te laten doen over een door hen gekozen onderdeel van een voorstel.

Overwegingen in relatie tot andere instrumenten

In onze provincie zijn we bekend met het burgerinitiatief. Een instrument waarbij, in geval van voldoende steun van inwoners, zij een onderwerp op de agenda van Provinciale Staten kunnen zetten. Het wijzigen van een statenvoorstel is lastig dan wel bijna onmogelijk via het burgerinitiatief. Het burgeramendement biedt daarvoor wel de mogelijkheid.

Juridisch kader

Zowel het indienen van een initiatiefvoorstel (recht van initiatief) als het recht om een voorstel te doen tot wijziging van een ontwerpbesluit (recht van amendement) is voorbehouden aan leden van Provinciale Staten (art. 143a resp. art. 143b Provinciewet). In de Provinciewet is in artikel 147 ook bepaald dat de Staten regels kunnen vaststellen over de wijze waarop inwoners bij de voorbereiding van provinciaal beleid worden betrokken (Inspraakverordening). Omdat alleen leden van Provinciale Staten het wettelijke recht hebben om een voorstel tot wijziging te doen, wordt een burgeramendement verspreid onder alle leden van Provinciale Staten en kan deze door één of meerdere leden op grond van artikel 143 b (Provinciewet) formeel worden ingediend. Een werkwijze die ook door de Tweede Kamer wordt gehanteerd. Door deze werkwijze wordt voldaan aan wettelijke kaders.

Nieuw instrument om invloed van inwoners te vergroten

Het burgeramendement is een nieuw instrument dat de directe invloed van inwoners op onze democratie vergroot. Het geeft inwoners de kans om concrete wijzigingen voor te stellen op statenvoorstellen. De verordening burgeramendement geeft kiesgerechtigden de mogelijkheid om een burgeramendement te laten indienen en daarmee de kans om een statenvoorstel te wijzigen.

Financiën:

Dit voorstel heeft enige gevolgen voor de werkwijze van de griffie, maar geen financiële, formatieve of organisatorische consequenties.

Vervolgtraject

Nadat het initiatiefvoorstel is ingediend, wordt het college in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen te geven op dit voorstel. Na instemming door uw staten met dit voorstel kan de verordening worden gepubliceerd en in werking treden. In de verordening is een evaluatie van de werking opgenomen.

Voorstel

Gelet op het voorgaande stellen wij u voor het besluit te nemen, als in concept in bijlage I verwoord.

Wybren Bakker
D66

Besluit nr. 2020/1103672

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het initiatiefvoorstel van Wybren Bakker d.d. 28-10-2020, kenmerk 2020/1103672

besluiten:

Vast te stellen de navolgende Verordening Burgeramendement 2021:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. **agendacommissie:** de agendacommissie bestaat uit door Provinciale Staten uit hun midden benoemde leden en de voorzitter van Provinciale Staten. De commissie bereidt de vergadering van Provinciale Staten en commissievergaderingen voor door o.a. de kwaliteit van de stukken te beoordelen, te beoordelen of stukken 'rijp' zijn voor behandeling en het vaststellen van het vergaderschema.
- b. **burgeramendement:** voorstel tot wijziging, van een initiatiefgerechtigde, van een ontwerpbesluit dat is opgenomen in een Statenvoorstel, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het besluit, waarop het betrekking heeft.
- c. **commissie:** een statencommissie zoals bedoeld in artikel 80 van de Provinciewet.
- d. **initiatiefnemers:** de ingevolge artikel 4, lid 5 benoemde kiesgerechtigden.
- e. **Provinciale Staten:** Provinciale Staten van Overijssel.
- f. **voorzitter:** de voorzitter van de agendacommissie tevens voorzitter van Provinciale Staten.

Artikel 2 Initiatiefgerechtigden

1. Initiatiefgerechtigd zijn degenen die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van Provinciale Staten.
2. Voor de beoordeling of aan de vereisten voor initiatiefgerechtigdheid is voldaan, is de toestand op de dag van aanbidding van het burgeramendement bepalend.

Artikel 3 Uitgesloten onderwerpen

Een burgeramendement kan geen betrekking hebben op de volgende aangelegenheden:

- a. de uitvoering van besluiten van hogere bestuursorganen waaromtrent Provinciale Staten geen beleidsvrijheid hebben;
- b. provinciale belastingen en tarieven;
- c. goedkeuring en wijziging van de provinciale begroting en vaststelling van de jaarrekening;
- d. een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten;
- e. benoeming en functioneren van personen;
- f. handelingen en gedragingen van collegeleden, statenleden of ambtenaren waartegen een klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend of een door Provinciale Staten of college vastgestelde klachtenregeling;
- g. onderwerpen waartegen een bezwaar- of beroepsprocedure in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht openstaat of heeft opengestaan of onderwerpen waarover de burgerlijke rechter is gevraagd een oordeel uit te spreken of heeft uitgesproken;
- h. een onderwerp dat overwegend het privébelang van de initiatiefnemers dient.

Artikel 4 Het voorstel

1. Het burgeramendement wordt aan de agendacommissie aangeboden via de voorzitter.
2. De agendacommissie toetst of voldaan wordt aan de eisen als bedoeld in artikel 4 en of sprake is van eventuele uitsluitingsgronden als bedoeld in artikel 3.
3. Het burgeramendement bevat een voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing voorzien van een motivering en de achternaam, de voornamen, adres, geboortedatum en de handtekening van de initiatiefnemer(s).
4. Het burgeramendement dient te worden ondersteund door tenminste 5% van het aantal kiesgerechtigden van de kiesdeler van de laatstgehouden verkiezingen voor Provinciale Staten.

5. Ondersteuning van het burgeramendement blijkt uit ondertekening door de ondersteuner van een aan het burgeramendement gehechte, door de provincie verstrekte lijst, waarop naast de handtekening ook de naam, adres en geboortedatum zijn opgenomen.
6. Minstens één en maximaal drie kiesgerechtigden wijzen zichzelf aan als initiatiefnemers voor het burgeramendement.

Artikel 5 Beoordeling burgeramendement

1. De voorzitter bericht de initiatiefnemers en Provinciale Staten zo snel mogelijk maar uiterlijk binnen een week na ontvangst van een burgeramendement over de uitkomsten van de toetsing conform artikel 4 lid 2.
2. Indien een burgeramendement niet voldoet aan de eisen bedoeld in artikel 4 geeft de voorzitter de initiatiefnemers maximaal één week om de vastgestelde gebreken te herstellen.
3. De initiatiefnemers kunnen via de griffie, die enkel zorgdragen voor doorgeleiding, een beroep doen op ambtelijke ondersteuning om de juridische kwaliteit van het burgeramendement te waarborgen.

Artikel 6 Indiening van het burgeramendement

1. Indien het burgeramendement voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 4 en er is geen sprake van eventuele uitsluitingsgronden als bedoeld in artikel 3, zet de agendacommissie het burgeramendement op de gebruikelijke wijze door naar alle statenleden.
2. Leden van Provinciale Staten kunnen de agendacommissie door middel van een agenderingsverzoek vragen het burgeramendement op de agenda voor de commissievergadering te plaatsen als het betreffende statenvoorstel geagendeerd staat of kunnen het burgeramendement als 'aangekondigd amendement', aanbieden om op te nemen op de agenda van PS bij het betreffende statenvoorstel, met dien verstande dat een periode van ten minste twee weken is gelegen tussen de dag waarop het burgeramendement is aangeboden en de dag van vergadering.
3. Indien het burgeramendement wordt aangeboden na behandeling in de commissie van het betreffende statenvoorstel, wordt het burgeramendement voor de eerstvolgende vergadering van Provinciale Staten geagendeerd met inachtneming van de in lid 1 genoemde termijn van twee weken en met inachtneming van lid 4.
4. Het burgeramendement wordt door één of meerdere leden van Provinciale Staten ingediend op grond van artikel 143b van de Provinciewet.
5. Beraadslaging en besluitvorming in de vergadering van Provinciale Staten vindt plaats tegelijkertijd met de behandeling van het statenvoorstel waarop het burgeramendement is ingediend.
6. Een burgeramendement dat aangeboden wordt bij de voorzitter in de maanden juli of augustus wordt geacht te zijn binnengekomen op de eerste werkdag na het einde van het reces van Provinciale Staten.

Artikel 7 Beraadslaging en besluitvorming

1. De voorzitter nodigt de initiatiefnemers schriftelijk uit voor de vergadering waarvoor het burgeramendement is geagendeerd. De initiatiefnemers hebben tijdens deze vergadering de gelegenheid om het burgeramendement mondeling toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden.
2. De voorzitter kan een of meer initiatiefnemers of de vertegenwoordiger toestemming geven om deel te nemen aan de beraadslaging in de vergadering van Provinciale Staten over het burgeramendement tenzij dit al mogelijk is geweest in een commissievergadering. Zij beperken zich in hun betoog tot een toelichting op het amendement en zullen niet ingaan op andere onderdelen van het statenvoorstel.
3. Provinciale Staten stellen de initiatiefnemers binnen twee weken na de datum van de vergadering van Provinciale Staten waarin besluitvorming over het burgeramendement heeft plaatsgevonden schriftelijk en met redenen in kennis van hun besluit.
4. Zo spoedig mogelijk nadat Provinciale Staten over het burgeramendement een besluit hebben genomen wordt dit besluit bekendgemaakt door kennisgeving van het besluit of van de zakelijke inhoud ervan via digitale bekendmaking op de provinciale website.
5. Indien Provinciale Staten geheel of gedeeltelijk overeenkomstig het burgeramendement besluiten, delen gedeputeerde staten de initiatiefnemers binnen twee weken na de vergadering van Provinciale Staten waarin de besluitvorming over het burgerinitiatief heeft plaatsgevonden mee wanneer de uitvoering van het statenbesluit zal worden gestart en bij welke medewerker van de provincie de initiatiefnemers nadere inlichtingen kunnen inwinnen.
6. Provinciale Staten kunnen wegens zwaarwegende omstandigheden tijdens de behandeling van het burgeramendement in hun vergadering besluiten om het

burgeramendement in te trekken middels een ordevoorstel. Initiatiefnemers worden hiervan op de hoogte gesteld zoals is bepaald in lid 3 van dit artikel.

Artikel 8 Slotbepaling

1. De verordening treedt in werking op de eerstvolgende dag na bekendmaking in het Provinciaal Blad van Overijssel.
2. De verordening kan worden aangehaald als Verordening burgeramendement 2021.
3. De werking van de verordening wordt uiterlijk vier jaar na de dag van inwerkingtreding van de verordening geëvalueerd.